ISSN 2560-3221

ИНГ-ПРО

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

јун 2020 / број 42

6/2020

poslovnisavetnik.net

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Фебије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА:
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221
Година IV, број 42, ЈУН 2020.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:
мр Жељко Албанезе;
мр Јован Чанак;
дипл. екон. Маја Јовановић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија;
др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник";
дипл. правник Слободанка Келечевић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија;
дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравац Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Drugo izdanje na drugom medijumu:
Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825
ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Е, нека је прошао и овај април! Марица је већ почела да сања поље „Датум плаћања", а више ни не зна који је датум јер јој је пред очима само 4. јануар 2021. године. Али није готово! Смирила се мало фрка око подношења прве пореске пријаве којом се активира пакет мера, али сада настаје игранка око добијених средстава из директних давања.

Таман Марица ради ПДВ пријаву, кад зове клијент и вришти у телефон: „Нема пара, нема пара на COVID рачуну! Рекао сам ти да одмах исплаћујемо, а ти мени цитираш неки члан 9. став 7. Уредбе. Сад су ми узели паре, а ти си за све крива!" „Јао, куку мајко", почиње да запомаже и Марица. Толико је била ван себе да је чуо и Милутин и сав избезумљен улетео у канцеларију, онако масних руку од товатне масти, држећи у рукама пуцвал, забринут да јој се нешто десило: „Јеси ли добро, Марице, шта те боли?" „Боли ме мозак, и душа, и новчаник, све ме боли", тресе се Марица, „нестале Ранку паре са COVID рачуна!" Одахну Милутин јер види да није здравствена ургенција. „Донеси ми шећер и воду, брзо, Милутине, онесвестићу се", наставља Марица, „и једну ракију". Донео јој Милутин шта је тражила, па је пита: „Добро, Марице, аман, докле хистерија. Не могу паре да нестану тек тако, нисте, бре, ви мађионичари. Шта Ранко зове тебе, нек зове банку, па нека види. Сигурно је он нешто погрешно кликнуо." „Није ништа кликтао, само ушао да види стање, а тамо пише нула", дахће Марица. „Одох ја да радим, а ти се смири, решиће се то у току дана, па није први пута да се нешто погреши", покушао је да је умири Милутин, а затим изашао. Једва се Марица мало повратила од шока, а онда је Ранко назвао и рекао да није ни извод добио и да су му из банке рекли да су паре ту, само их не види. Ваљда ће сутра бити све на броју.

Цео тај дан Марица ништа није завршила јер након таквог јутра није могла да се концентрише да израчуна нешто ни помоћу дигитрона, а камоли да нешто унесе у програм. У праву је Милутин, мада му то никада неће признати јер ће јој онда сваки дан звоцати, не зна она да дозира осећања у послу, да се понаша као професионалац и да хладне главе приступи сваком проблему. Овако јој због сваког другог позива или неке новине у прописима жуч одмах проради. Мораће да се са неким консултује да јој мало помогне у томе, али никако са Милутином, он све преко кључа и шрафцигера решава. Затвори Марица рачунар и оде да спрема ручак, али толико је растресена да мора да се концентрише да не засоли колач и не заслади супу. За то време из радионице се чује Милутин како пева на сав глас:

„Јој Маро, јој Марице, јесу л' селе COVID парице,
нека седе, могу и да чуче,
док их банка грешком не повуче!"
Баксуз. Срећан је само кад је секира.

О способности човековој да научи да тражи мир у пролазном немиру у коме живи можда је најбоље рекао Иво Андрић: „На махове имам пуну илузију да ми је у страховитој ломљави и пролазности свега око мене дато пет минута, поклоњено пет минута живота на белом хлебу, да слободно и мирно дишем и мислим. И ја користим радосно и снажно то време, мирноћом биљке, и не помишљам ни кад је почело ни кад ће свршити. А моја мисао протеже тих пет минута у бесконачност, изнад свих покрета, сукоба и бура, и ја живим светлим, дубоким животом мисли и не могу ниједном од тих пет тренутака да догледам краја, јер је већи од света и дубљи од среће."

др Маријана Жиравац Младеновић
главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

САДРЖАЈ

АКТУЕЛНА ТЕМА

Укинуто ванредно стање – уредбе које и даље остају на снази 6

1 **Уредбе које су престале да важе** 6

2 **Уредбе чије одредбе настављају да важе** 6

2.1 Уредба о примени рокова у управним поступцима за време ванредног стања 7

2.2 Уредба о померању рокова за подношење годишњих финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање за време ванредног стања насталог услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 8

2.3 Уредба о померању рока за подношење тромесечних извештаја о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања за време ванредног стања насталог услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС" бр. 54/20) 10

2.4 Уредба о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Сл. гласник РС", бр. 54/20 и 60/20) 11

2.5 Уредба о померању рокова за одржавање редовне седнице скупштине привредног друштва и достављање годишњих и консолидованих финансијских извештаја привредних друштава, задруга, других правних лица и предузетника, као и рокова за подношење пријава за порез на добит и пореза на приход од самосталне делатности, важења лиценци овлашћених ревизора и лиценци за вршење процене вредности непокретности које истичу за време ванредног стања насталог услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 13

2.6 Уредба о финансијској подршци пољопривредним газдинствима кроз олакшан приступ коришћењу кредита у отежаним економским условима услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 14

2.7 Уредба о новчаној помоћи пољопривредним газдинствима у циљу ублажавања последица насталих услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 17

2.8 Уредба о померању рока за стицање статуса квалификованог новозапосленог лица („Службени гласник РС" број 60/20) 18

2.9 Уредба о формирању привременог регистра и начину уплате једнократне новчане помоћи свим пунолетним држављанима Републике Србије у циљу смањивања негативних ефеката проузрокованих пандемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 19

Недоумице у вези са применом Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима 21

1 **Исплата директног давања – предузетници који не исплаћују личну зараду** 22

2 **Шифра плаћања приликом исплате са посебног наменског рачуна** 22

3 **Вишак добијених средстава – неоправдано добијена средства** 22

4 **Добијена директна давања и за запослене којима је престао радни однос** 23

5 **Продужење уговора на одређено** 23

6 **Исплата запосленима који немају отворен текући рачун** 24

7 **Административна зарада** 24

8 **Право на директна давања ако се плаћају порез и доприноси** 24

9 **Смањење броја запослених** 24

10 **Трајни престанак обављања делатности предузетника након добијених средстава** 25

11 **Износ који се исплаћује запосленима са посебног наменског рачуна** 26

12 **Износ директног давања за запосленог који није радио цео месец** 26

13 **Рок за пренос средстава са посебног наменског рачуна** 27

14 **Лична зарада предузетника и директно давање** 27

15 **Право на директно давање по основу запосленог који је истовремено и корисник пензије** 28

16 **ППП-ПД са датумом плаћања 4. 1. 2021. није поднесена до краја априла** 28

17 **Исплата учешћа у добити запосленима** 28

18 **Позајмица оснивачу** 29

19 **Право на коришћење пакета мера у случају постојања дуга** 29

20 Право на коришћење пакета мера ако се користе други подстицаји 29
21 Забрана исплате добити из ранијих година 30
22 Рефундација нето зараде из програма Националне службе за запошљавање 30
23 Донација добара за здравствене сврхе 31
24 Број запослених у пољу 2.3 обрасца ППП-ПД 31

РАЧУНОВОДСТВО

Поступање са отпадом и секундарним сировинама 33
1 Дефинисање основних појмова 33
2 Порески положај отпада и секундарних сировина 34
2.1 Закон о ПДВ-у 34
2.2 Закон о порезу на добит правних лица 36
3 Евидентирање код власника (држаоца) отпада 37
3.1 Збрињавање отпадног материјала 37
3.2 Евидентирање амбалаже и продаја амбалажног отпада 38
3.3 Продаја отпада од расходоване опреме 41
4 Откуп отпада и секундарних сировина 44
4.1 Набавка секундарних сировина у земљи од правних лица 45
4.2 Набавка секундарних сировина од грађана 48
4.3 Увоз секундарних сировина 51
4.4 Подношење обавештења о лицима од којих врши откуп секундарних сировина 52

ПОРЕЗИ

Промет добара и услуга који није предмет опорезивања у складу са чланом 6. Закона о ПДВ-у 54
1 Пренос целокупне или дела имовине са или без накнаде или као улог 54
2 Замена добара у гарантном року 56
3 Бесплатно давање пословних узорака 57
4 Давање рекламног материјала и других поклона мање вредности 57
5 Укупна вредност рекламног материјала и других поклона мање вредности у пореском периоду на коју се не обрачунава и не плаћа ПДВ 58

Промет услуга без накнаде који се изједначава са прометом услуга уз накнаду са аспекта Закона о порезу на додату вредност 59
1 Употреба добара која су део пословне имовине пореског обвезника у непословне сврхе 61
2 Пружање услуга које порески обвезник изврши без накнаде у непословне сврхе 61
3 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ 62

Пореско ослобођење за промет добара и услуга који се врши у оквиру реализације инфраструктурних пројеката изградње ауто-путева за које је посебним законом утврђен јавни интерес 63
1 Пореско ослобођење 63
2 Посебна евиденција коју води обвезник ПДВ-а 65
3 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ 65

Кратке теме: Примена Закона о ПДВ-у кроз питања претплатника 66
1 Повраћај робе 66
1.1 Повраћај робе – нови промет или рекламација? 66
1.2 Испорука нове робе након уважене рекламације купца 67
2 Продаја објеката 67

2.1 Продаја станова физичким лицима ... 67
2.2 Продаја стана нерезидентном физичком лицу ... 68
2.3 Продаја објекта са пратећим земљиштем у замену за станове ... 68
2.4 Продаја станова стечених кроз компензацију – први или други промет ... 68
3 Изнајмљивање возила ... 69
3.1 Изнајмљивање возила на дужи период нерезиденту ... 69
3.2 Изнајмљивање возила (рентакар) која ће се користити у иностранству ... 69
4 Општа или посебна стопа ПДВ-а ... 70
4.1 Стопа ПДВ-а на улазнице у галерију ... 70
4.2 Пореска стопа за услуге штампања књиге ... 70
4.3 Пореска стопа за сецкано свеже воће ... 71

ЗАРАДЕ

Повратак запослених на посао после укидања ванредног стања и обрачун њихових примања за месец мај ... 72
1 Повратак на радно место запослених који су радили од куће ... 72
2 Повратак на посао после коришћења неплаћеног одсуства ... 72
2.1 Законске одредбе ... 72
2.3 Обрачун зараде по повратку са неплаћеног одсуства ... 73
3 Повратак на посао запосленог који је проглашен „технолошким вишком" ... 75
4 Враћање запосленог са „принудног плаћеног одсуства" ... 76
5 Повратак на посао после мировања права и обавезе због избора на функцију ... 77
Најчешћа питања послодаваца и запослених за време епидемије COVID-19 ... 78
Основни елементи и карактеристике исплате дивиденде у акцијама, односно уделима ... 81
1 Законско одређење ... 81
2 Услови за исплату дивиденди у акцијама, односно уделима ... 82
2.1 Услови за исплату у акционарским друштвима ... 82
2.2 Услови за исплату у ДОО-у ... 83
3 Обрачун дивиденди у акцијама/уделима ... 83
3.1 Обрачун и исплата дивиденди у акцијама ... 83
3.2 Обрачун и исплата дивиденди у уделима ... 86
Подношење измењене појединачне пореске пријаве (образац ППП-ПД) ... 88
1 Подношење измењене појединачне пореске пријаве по одредбама чл. 40. ЗППА ... 89
1.1 Попуњавање обрасца ППП-ПД у поднесеној измењеној појединачној пореској пријави по чл. 40. ЗППА ... 89
2 Појединачна пореска пријава по службеној дужности ... 92
3 Подношење пореске пријаве у складу са чланом 182б ЗППА ... 93
4 Подношење измењене појединачне пореске пријаве по налазу контроле ... 93
5 Подношење измењене појединачне пореске пријаве по одлуци суда ... 94
6 Захтев за исправку грешке у пореским подацима (образац ЗИГ) ... 95
7 Примери: Подношење нове уместо измењене пореске пријаве ... 96
Елементи обрачуна плата запослених у здравственим установама од плате за април 2020. године ... 97
Остваривање потраживања запослених у случају стечаја – примена Закона о стечају и Закона о раду ... 99

1 Намирење потраживања запослених по Закону о стечају ... 99
1.1 Стечајна маса ... 99
1.2 Редослед намирења стечајних поверилаца ... 100
1.3 Сврставање стечајних поверилаца у исплатне редове ... 100
1.4 Пријављивање потраживања ... 101
2 Намирење потраживања запослених по Закону о раду – из средстава Фонда солидарности ... 102
2.1 Приступне одредбе Закона о раду ... 102
2.2 Потраживања која се намирују преко Фонда солидарности ... 103
2.3 Подношење захтева за исплату Фонду солидарности ... 106
2.4 Поступак за остваривање права на неисплаћена потраживања у Фонду ... 107
2.5 Губитак права на новчану исплату од Фонда ... 109

Исплата и опорезивања примања чланова органа за спровођење избора ... 110
1 Ко су органи за спровођење избора? ... 110
2 Питање пореског третмана накнаде чланова органа за спровођење избора ... 110
2.1 Начин обрачуна пореских обавеза на накнаду чланова изборних комисија и бирачких одбора (осим за Републичку изборну комисију) ... 111
2.2 Начин обрачуна пореских обавеза на накнаду чланова Републичке изборне комисију ... 113

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Временска разграничења и готовинска основа утврђивања резултата пословања ... 114
1 Активна временска разграничења ... 114
1.1 131100 – Разграничени расходи до једне године ... 114
1.2 131200 – Обрачунати неплаћени расходи и издаци ... 115
1.3 131300 – Остала активна временска разграничења ... 115
2 Пасивна временска разграничења ... 116
2.1 291100 – Разграничени приходи и примања ... 116
2.2 291200 – Разграничени плаћени расходи и издаци ... 116
2.3 291300 – Обрачунати ненаплаћени приходи и примања ... 117
2.4 291900 – Остала пасивна временска разграничења ... 117

Контрола примене закона у јавним предузећима и друштвима капитала која обављају делатност од општег интереса ... 119
1 Однос према оснивачу ... 119
1.1 Најчешће незаконитости везане за Закон о јавним предузећима, утврђене инспекцијском контролом ... 120
2 Контрола обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима ... 121
2.1 Најчешће незаконитости у јавним предузећима везане за обрачун зарада и примену прописа из те области ... 122

Финансирање здравствених установа ... 124
1 Средства за спровођење здравствене заштите ... 124
2 Примери неправилности ... 126

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за јун 2020. године ... 128

Редакција

Укинуто ванредно стање – уредбе које и даље остају на снази

Народна скупштина Републике Србије донела је 6. маја 2020. године Одлуку о укидању ванредног стања, која је објављена у „Службеном гласнику РС" бр. 65/2020 од 6. 5. 2020. године, када је и ступила на снагу.

Истог дана усвојен је и Закон о важењу уредаба које је Влада уз супотпис председника Републике донела за време ванредног стања и које је Народна скупштина потврдила (даље: Закон). Закон је објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 65/2020 од 6. 5. 2020. године, када је и ступио на снагу.

1 Уредбе које су престале да важе

У складу са чланом 2. Закона, на дан укидања ванредног стања (6. 5. 2020. године) престају да важе:

1) Уредба о мерама за време ванредног стања („Сл. гласник РС", бр. 31/20, 36/20, 38/20, 39/20, 43/20, 47/20, 49/20, 53/20, 56/20, 57/20, 58/20 и 60/20);

2) Уредба о организовању рада послодаваца за време ванредног стања („Сл. гласник РС" бр. 31/20);

3) Уредба о пореским мерама за време ванредног стања ради ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС" бр. 38/20);

4) Уредба о коришћењу финансијских средстава буџета Републике Србије за време ванредног стања насталог услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-а („Сл. гласник РС" бр. 38/20);

5) Уредба о роковима у судским поступцима за време ванредног стања проглашеног 15. марта 2020. године („Сл. гласник РС" бр. 38/20);

6) Уредба о ограничавању малопродајне цене заштитних средстава за време ванредног стања насталог услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС", бр. 40/20, 43/20, 48/20 и 59/20);

7) Уредба о посебним техничким захтевима, стандардима и примени медицинских средстава за време ванредног стања насталог услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС" бр. 41/20);

8) Уредба о начину учешћа оптуженог на главном претресу у кривичном поступку који се одржава за време ванредног стања проглашеног 15. марта 2020. године („Сл. гласник РС" бр. 49/20);

9) Уредба о додатном задуживању за време ванредног стања насталог услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 узимањем кредита, емитовањем државних хартија од вредности на домаћем и међународном финансијском тржишту и давањем гаранција Републике Србије („Сл. гласник РС" бр. 52/20);

10) Уредба о организовању рада установа социјалне заштите за смештај корисника и организација социјалне заштите за пружање услуге домског смештаја за време ванредног стања („Сл. гласник РС" бр. 54/20);

11) Уредба о исправама које морају да прате робу у превозу за време ванредног стања насталог услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС" бр. 55/20).

На учиниоце прекршаја који су прописани уредбама из става 1. овог члана, учињених за време ванредног стања, примењиваће се одредбе тих уредаба и након укидања ванредног стања.

2 Уредбе чије одредбе настављају да важе

Чланом 3. Закона прописано је да до ступања на снагу одговарајућих закона **настављају да важе одредбе**:

1) Уредбе о примени рокова у управним поступцима за време ванредног стања („Сл. гласник РС", бр. 41/20 и 43/20);

2) Уредбе о улагању за време ванредног стања девизних средстава којима управља Агенција за осигурање депозита („Сл. гласник РС" бр. 42/20);

3) Уредбе о померању рокова за подношење годишњих финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање за време ванредног стања насталог услед болести COVID-19

дужна је да отвори поменутом држављанину посебан наменски рачун („Уплата једнократне новчане помоћи Републике Србије”) на основу података које јој достави Народна банка Србије и у року који утврди Народна банка Србије при достављању тих података.

Одредбама члана 4, ставовима 3–9. Уредбе прописане су још и међусобне обавезе банака, органа јавне власти, Народне банке Србије и Министарства финансија у погледу достављања и прибављања података који се односе на привремени регистар и рачуне.

Чланом 5. Уредбе прописано је да ће се пренос средстава по основу уплате једнократне новчане помоћи вршити са посебног наменског рачуна отвореног за ту намену у Министарству финансија – Управи за трезор на динарске рачуне држављана. За отварање и вођење посебних наменских рачуна, као и за извршење платних трансакција и пружање других услуга у вези с тим рачунима, Управа за трезор и банка не могу да наплате накнаду нити друге трошкове. Народна банка Србије не наплаћује Управи за трезор накнаде и друге трошкове за пренос средстава по основу уплате једнократне новчане помоћи у платним системима чији је оператор.

Након што банка у целини исплати износ једнократне новчане помоћи с посебног рачуна или након што држављанин на други начин располаже средствима те помоћи у целини (нпр. пренос на други рачун), банка има право да угаси наведени рачун.

Банка је дужна да у складу са уговореним начином комуникације са клијентом (нпр. дописом, имејлом, СМС-ом или у апликацији електронског банкарства) обавести пунолетног држављанина Републике Србије, свог клијента, да је на његов текући рачун у банци извршена уплата једнократне новчане помоћи.

Држављане којима је отворен посебан рачун у банци у којој немају текући динарски рачун, банка обавештава о тој исплати телефоном (позивом или СМС-ом) или на имејл-адресу, које је држављанин доставио.

Подаци садржани у регистру бришу се по истеку годину дана од дана ступања на снагу Уредбе.

Чланом 7. наведене уредбе прописано је да ће Министарство финансија ради прецизирања начина пријаве за добијање једнократне новчане помоћи, као и начина исплате средстава, донети посебан правилник.

Редакција

Недоумице у вези са применом Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима

На седници одржаној 10. априла 2020. године Влада Републике Србије донела је Уредбу о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 (даље: Уредба), која је објављена у „Службеном гласнику РС” број 54/20 од 10. априла, а ступа на снагу на дан објављивања. Коментар Уредбе објавили смо у броју 5/2020 овог часописа.

Након предаје часописа у штампу објављене су и допуне Уредбе, тачније 24. 4. 2020. године у „Службеном гласнику РС” број 60/2020 објављена је Уредба о допунама Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19. Допуне су ступиле на снагу одмах, што значи 24. 4. 2020. године.

У вези са применом Уредбе јавиле су се бројне недоумице. У директној комуникацији са претплатницима настојали смо да помогнемо у решавању нејасноћа, које су се у први мах, након објаве

У складу са Корисничким упутством за подношење ППП-ПД „у поље 2.3 *Број запослених* уписује се број запослених код послодавца на последњи дан обрачунског периода за који се подноси пријава за коначну исплату зараде, без обзира на то да ли се у њој наводе подаци о исплати коначне зараде за све запослене и да ли у њој има и података о исплатама прихода који нису зарада. **Под запосленим лицем сматра се лице које је са послодавцем закључило уговор о раду на основу којег је засновало радни однос на одређено или неодређено време**. Примаоци уговорене накнаде од обављања привремених или повремених послова на основу закљученог уговора, као и примаоци прихода ван радног односа не уписују се у укупан број запослених у пољу 2.3. У укупан број запослених не рачунају се ни запослени којима стаж осигурања мирује (нпр. лице на неплаћеном одсуству због боравка у иностранству са супружником, лице упућено код другог послодавца ради обављања одређених послова у одређеном временском периоду и др.)."

Пореска управа ће број запослених умањити за 1 (за ову запослену – ОВП од 204 до 211 – члан 9. став 4. Уредбе) и исплатиће вам директно давање за једног запосленог.

Електронско издање

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници **www.propisi.net** и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, као и коментаре прописа врхунских стручњака, при чему су сва наведена документа међусобно повезана.

ЗАШТО СЕ ПРЕТПЛАТИТИ БАШ НА ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима, као и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова нуде могући резултати.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Поступање са отпадом и секундарним сировинама

Увод

Током пословања привредног друштва, односно предузетника (даље: друштва) појављује се отпад који су присиљени да одбаце, односно одговорни су за то да га збрину на одговарајући начин. Осим тога, све је више друштава која купују отпад од других друштава или физичких лица с циљем његове прераде или даље продаје.

Без обзира на то да ли се ради о збрињавању или продаји насталог отпада, односно његовом откупу, потребно је обратити пажњу на одредбе Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016 и 95/2018 – други закон, даље: **Закон**), као и на Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС", бр. 36/2009 и 95/2018 – други закон – даље: **Закон о амбалажи**).

Поступање са секундарним сировинама из пореског угла уређено је Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС", бр. 84/2004… и 72/2019 – даље: **Закон о ПДВ-у**), као и Правилником о утврђивању секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са секундарним сировинама, у смислу Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС", бр. 107/2012 и 74/2013 – даље: **Правилник о секундарним сировинама**). Осим тога, приликом откупа отпада и секундарних сировина потребно је применити и одредбе члана 40. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС", бр. 25/2001… и 86/2019 – даље: **ЗПДПЛ**). Друштва која откупљују отпад од физичких лица морају примењивати одредбе Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС", бр. 24/2001… и 86/2019 – даље: **ЗПДГ**).

1 Дефинисање основних појмова

Да би прописи који уређује збрињавање, продају и откуп отпада били правилно примењени, неопходно је дефинисати основне појмове.

Чланом 5. Закона дефинисано је да:

- *отпад* је свака материја или предмет који држалац одбацује, намерава или је неопходно да одбаци;
- *отпад од грађења и рушења* јесте отпад који настаје у току обављања грађевинских радова на градилиштима или припремних радова који претходе грађењу објеката, као и отпад настао услед рушења или реконструкције објеката, а обухвата неопасан и опасан отпад од грађења и рушења, и то:
  - неопасан отпад од грађења и рушења који не садржи опасне материје, који је по свом саставу сличан комуналном отпаду (рециклабилан, инертан и др.),
  - опасан отпад од грађења и рушења који захтева посебно поступање, односно који има једну или више опасних карактеристика које га чине опасним отпадом (отпад који садржи азбест, отпад са високим садржајем тешких метала и др.), на које се примењују посебни прописи;
- *опасан отпад* је отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може да проузрокује опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован;
- ***сакупљање отпада*** представља прикупљање отпада, укључујући и прелиминарно разврставање и прелиминарно складиштење отпада за потребе транспорта до постројења за управљање отпадом;
- *сакупљач отпада* је физичко или правно лице које сакупља отпад;
- ***секундарна сировина*** представља отпад који може да се користи за рециклажу ради добијања сировине за производњу истог или другог производа (папир, картон, метал, стакло, пластика и др.);
- ***трговац*** је свако правно лице или предузетник који у своје име купује и продаје отпад, укључујући и трговца који не преузима отпад у посед;
- *управљање отпадом* представља спровођење прописаних мера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана, односно поновног искоришћења и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом после затварања и активности које предузима трговац и посредник.

➤ износу извршеног промета, без припадајућих обавеза.

Напомињемо да се податком о ПИБ-у физичког лица од којег су откупљене секундарне сировине, односно пољопривредника, сматра ЈМБГ физичког лица.

Износ промета откупљених добара или примљених услуга исказује се без припадајућих обавеза, што значи без:

➤ пореза по одбитку који се плаћа по основу откупа секундарних сировина од физичких лица и

➤ пореза на добит по одбитку који се плаћа по основу откупа секундарних сировина од правних лица (по стопи од 1%), ако се откуп врши од правног лица које није обвезник ПДВ-а.

У складу са чланом 19. Правилника о облику, садржини и начину вођења евиденције о ПДВ и о облику и садржини прегледа обрачуна ПДВ („Сл. гласник РС", бр. 90/2017, 119/2017, 48/2018, 60/2018 и 75/2019), обвезник ПДВ-а коме је извршен промет секундарних сировина, односно услуга непосредно повезаних са тим добрима у Републици од стране лица које није евидентирано за обавезу плаћања ПДВ-а, дужан је да води посебну евиденцију о том лицу и промету добара и услуга који му је поменуто лице извршило. Та евиденција садржи најмање следеће податке:

1) назив, односно име и презиме, адресу и ПИБ испоручиоца секундарних сировина, односно пружаоца услуга непосредно повезаних са тим добрима;

2) датум промета и вредност испоручених секундарних сировина, односно услуга непосредно повезаних са тим добрима.

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси активира се и користи кроз електронско правно издање Прописи.нет на страници ***propisi.net***. Ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се чувају у PDF формату, као и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Електронски часопис

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Електронски часопис Пословни саветник активира се и користи кроз електронско правно издање Прописи.нет на страници propisi.net, путем корисничког имена и лозинке.

Корисницима су доступни чланци из свих досадашњим бројева часописа.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у наслову или тексту чланка, по броју (години) часописа, по ауторима чланака, по областима – групама, коришћењем опције Повезани документи са конкретним прописом или у оквиру текста прописа, кликом на линкове испод чланова прописа. Чланци могу да се чувају у ***PDF*** формату, као и да се штампају и копирају.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Промет добара и услуга који није предмет опорезивања у складу са чланом 6. Закона о ПДВ-у

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у) дефинисано је шта је предмет опорезивања порезом на додату вредност, док је одредбама члана 6. прописано у којим приликама се сматра да промет добара и услуга није извршен, односно који промет није предмет опорезивања ПДВ-ом.

Увод

Према одредбама члана 6. став 1. Закона о ПДВ-у сматра се да промет добара и услуга, у смислу овог закона, није извршен приликом:

1) преноса целокупне или дела имовине са или без накнаде или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност;

2) замене добара у гарантном року;

3) бесплатног давања пословних узорака у уобичајеним количинама за ту намену купцима или потенцијалним купцима, односно трећим лицима за потребе анализе на основу акта надлежног органа;

4) давања рекламног материјала и других поклона мање вредности, ако се дају повремено различитим лицима.

Два општа правила у вези са прометом који није предмет опорезивања ПДВ-ом гласе:

1) накнада се не исказује у пореској пријави ППППДВ;

2) накнада не улази у одређивање укупног промета добара и услуга у смислу Закона о ПДВ-у.

1 Пренос целокупне или дела имовине са или без накнаде или као улог

Одредбом члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у прописано је да се сматра да промет добара и услуга, у смислу овог закона, **није извршен при преносу целокупне или дела имовине са или без накнаде или као улог ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност.**

Делом имовине сматра се целина којом се омогућава самостално обављање делатности стицаоца дела имовине.

Приликом преноса целокупне или дела имовине са или без накнаде или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност, сматра се да стицалац ступа на место преносиоца. Такође, преносилац имовине или дела имовине дужан је да стицаоцу достави све податке који се односе на добра и услуге који чине имовину или део имовине чији је пренос извршен.

Ако у року од три године од дана извршеног преноса имовине или дела имовине у складу са чланом 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у престану прописани услови из члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у, стицалац имовине или дела имовине дужан је да обрачуна ПДВ за добра и услуге које је стекао тим преносом, које на дан престанка услова чине његову имовину, и то на начин на који би преносилац имовине или дела имовине имао обавезу обрачунавања ПДВ-а да при преносу имовине или дела имовине нису били испуњени услови из члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у.

Осим тога, потребно је нагласити да се обавеза обрачунавања ПДВ-а не односи на опрему и објекте за вршење делатности и улагања у објекте за вршење делатности за које постоји обавеза исправке одбитка претходног пореза у складу са Законом о ПДВ-у.

Правилником о утврђивању преноса целокупне или дела имовине са или без накнаде или као улог, у вези са којим се сматра да промет добара и услуга није извршен („Сл. гласник РС" број 118/12 – даље: Правилник), ближе се уређује шта се сматра преносом целокупне или дела имовине са или без накнаде или као улог, у вези са којим се, у смислу

клоне мање вредности инодистрибутеру који ће их у иностранству бесплатно давати различитим лицима, не примењује се члан 6. став 1. тачка 4) Закона, већ се примењује члан 24. став 1. тачка 2) Закона, према којем се ПДВ не плаћа на промет добара која обвезник ПДВ или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство. Такође, када инодистрибутер у иностранству бесплатно даје рекламни материјал и друге поклоне мање вредности различитим лицима (добра која му је отпремио, односно послао обвезник ПДВ или која је самостално набавио у иностранству), у циљу тржишног позиционирања и постизања пословних резултата обвезника ПДВ, не примењује се члан 6. став 1. тачка 4) Закона, с обзиром на то да је, пре свега, реч о промету добара који се врши у иностранству у складу са чланом 11. став 1. тачка 3) Закона, а који није предмет опорезивања ПДВ. Према томе, у вредност рекламног материјала и других добара мање вредности која се утврђује применом процента од 0,25% на укупан промет пореског обвезника у пореском периоду, не урачунава се вредност добара на чији се промет не примењује члан 6. став 1. тачка 4) Закона."

дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Промет услуга без накнаде који се изједначава са прометом услуга уз накнаду са аспекта Закона о порезу на додату вредност

Увод

Предмет опорезивања ПДВ-ом су испорука добара и пружање услуга (даље: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици Србији уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику Србију.

Начелна дефиниција промета услуга, као предмета опорезивања порезом на додату вредност, прописана је одредбом члана 5. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у), која под прометом услуга подразумева све послове и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. Закона о ПДВ-у.

Када је у питању промет услуга без накнаде, напомињемо да се под тим прометом сматра искључиво пружање услуга по основу којег обвезник ПДВ-а – пружалац услуга нема никакво потраживање. С тим у вези, ако обвезник ПДВ-а декларише одређени промет услуга као промет без накнаде, а по том основу има потраживање, у том случају није реч о промету који се врши без накнаде.

Када је у питању промет услуга без накнаде који се изједначава са прометом услуга уз накнаду, исти је дефинисан одредбама члана 5. став 4. Закона о ПДВ-у, којима је прописано да се са прометом услуга уз накнаду изједначава:

1) употреба добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно употреба добара у непословне сврхе пореског обвезника;

2) пружање услуга које порески обвезник изврши без накнаде за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно друго пружање услуга без накнаде у непословне сврхе пореског обвезника.

Промет услуга без накнаде који се изједначава са прометом услуга уз накнаду уређен је Правилником о утврђивању шта се сматра узимањем и употребом добара, другим прометом добара и пружањем услуга, без накнаде, о утврђивању уобичајених количина пословних узорака, рекламним

8. НАБАВКА ДОБАРА И УСЛУГА, ОСИМ НАБАВКЕ ДОБАРА И УСЛУГА ОД ПОЉОПРИВРЕДНИКА					
8а Набавка добара и услуга у Републици од обвезника ПДВ-а – промет за који је порески дужник испоручилац добара, односно пружалац услуга		Општа стопа		Посебна стопа	
		Основица	ПДВ	Основица	ПДВ
8а.1	Први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима				
8а.2	Добра и услуге, осим добара из тачке 8а.1				
8а.3	Добра и услуге без накнаде	50.000	10.000		
8а.4	Измена основице за набављена добра и услуге и исправка одбитка претходног пореза по основу измене основице – повећање				
8а.5	Измена основице за набављена добра и услуге и исправка одбитка претходног пореза по основу измене основице – смањење				
8а.6	**Укупна основица за набављена добра и услуге (8а.1 + 8а.2 + 8а.3 + 8а.4 + 8а.5)**	**50.000**			
8а.7	Накнада или део накнаде који је плаћен пре извршеног промета и ПДВ по том основу (аванс)				
8а.8	**Укупно обрачунати ПДВ од стране обвезника ПДВ-а – претходног учесника у промету (8а.1 + 8а.2 + 8а.3 + 8а.4 + 8а.5 + 8а.7)**		**10.000**		

дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Пореско ослобођење за промет добара и услуга који се врши у оквиру реализације инфраструктурних пројеката изградње ауто-путева за које је посебним законом утврђен јавни интерес

У циљу стварања повољнијих услова за унапређење општег интереса заједнице, одредбама Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС" број 72/19) од 7. октобра 2019. године прописано је да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга који се врши у оквиру реализације инфраструктурних пројеката изградње ауто-путева за које је посебним законом утврђен јавни интерес.

1 Пореско ослобођење

У складу са одредбом члана 24. став 1. тачка 16г) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у) ПДВ се не плаћа на промет добара и услуга који се врши у оквиру реализације инфраструктурних пројеката изградње ауто-путева за које је посебним законом утврђен јавни интерес.

Предметно пореско ослобођење може да се оствари по процедури прописаној Правилником о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС", број 120/12 , 40/15 , 82/15 , 86/15 , 11/16 , 21/17 , 44/18 – др. закон, 48/18, 62/18, 104/18, 16/19 и 80/19 – даље: Правилник).

Пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16г) Закона о ПДВ-у односи се на промет добара и услуга који се врши у оквиру реализације инфраструктурних пројеката изградње ауто-путева за које је посебним законом утврђен јавни интерес, независно од извора финансирања. Републички орган који финансира реализацију инфраструктурног пројекта изградње ауто-путева за које је посебним законом утврђен јавни интерес (даље: финансијер) доставља Централи Пореске управе документ којим потврђује својство финансијера, податке о називу и вредности инфраструктурног

8б.2 обрасца ПОПДВ. Напомињемо да се подаци не исказују у табели 3а обрасца ПОПДВ јер прималац нема обавезу да обрачуна ПДВ, под претпоставком да поседује прописану потврду о пореском ослобођењу.

Пореско ослобођење за увоз добара прописано је одредбама члана 26. Закона о ПДВ-у. С тим у вези, када су у питању подаци о увозу добара стављених у слободан промет, за који је, у складу са одредбом члана 26. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у, прописано пореско ослобођење, ти подаци исказују се у пољу 6.1 обрасца ПОПДВ на основу царинског документа.

Пример: У пореском периоду март 2020. године обвезник ПДВ-а извршио је увоз добара који се врши у складу са међународним уговором из члана 24. став 1. тачка 16г) Закона о ПДВ-у, којим је предвиђено да се трошкови пореза неће плаћати, при чему се у потпуности финансира из средстава обезбеђених предметним уговором. Лице које врши увоз поседује потврду о пореском ослобођењу коју је издала Централа Пореске управе. Вредност увоза према царинском документу износи 2.000.000 динара.

У обрасцу ПОПДВ у делу 6.1 обвезник ПДВ-а исказује износ од 2.000.000 динара.

Напомињемо да би податак у делу 6.3 обрасца ПОПДВ (износ од 2.000.000 динара) био аутоматски исказан.

6. УВОЗ ДОБАРА СТАВЉЕНИХ У СЛОБОДАН ПРОМЕТ У СКЛАДУ СА ЦАРИНСКИМ ПРОПИСИМА			
6.1 Вредност добара за чији је увоз прописано пореско ослобођење, укључујући и повећање односно смањење вредности тих добара		2.000.000	
6.2 Увоз добара на који се плаћа ПДВ		Општа стопа	Посебна стопа
6.2.1	Основица за увоз добара		
6.2.2	Повећање основице за увоз добара		
6.2.3	Смањење основице за увоз добара		
6.3	Укупна вредност, односно основица за увоз добара (6.1 + 6.2.1 + 6.2.2 + 6.2.3)		
6.4	Укупан ПДВ плаћен при увозу добара, који може да се одбије као претходни порез	2.000.000	

Кратке теме: Примена Закона о ПДВ-у кроз питања претплатника

1 Повраћај робе

1.1 Повраћај робе – нови промет или рекламација?

Питање: Роба је испоручена купцу који није обвезник ПДВ-а, а сада жели да нам врати део робе која је фактурисана крајем 2018. године. Као разлог враћања наведено је да роба није адекватна за њега. Како евидентирати овај повраћај?

Одговор: Према одредби члана 4. став 5. Правилника о начину измене пореске основице за обрачунавање пореза на додату вредност, у случају враћања добара, сматра се да није дошло до смањења основице. Другим речима, опште правило је да се било које враћање добара сматра новим прометом у смислу Закона о ПДВ-у, осим у три изузетка (истек рока трајања, рекламација и раскид уговора). Наведена правила примењују се у свим случајевима, односно независно од тога да ли су оба учесника (продавац и купац) обвезници ПДВ-а или само један од њих.

С обзиром на то да се прописана правила не могу селективно примењивати, у свим случајевима сматра се да је извршен нови промет, независно од ефеката. Значи, ако продавац јесте обвезник ПДВ-а, док је купац мали обвезник (правно лице или предузетник који није евидентиран као обвезник ПДВ-а), приликом иницијалног промета свакако је обрачунат ПДВ у складу са Законом о ПДВ-у, с тим да купац нема право на одбитак претходног пореза. С друге стране, када се враћање добара сматра новим прометом од стране лица које није обвезник ПДВ-а, продавац нема право на умањење основице, односно обавезе за ПДВ.

У случају да се ради о несаобразности робе, ради се о рекламацији купца. У том случају, а у складу са

[…]

Сагласно наведеним одредбама Закона и Правилника, **када штампарија – порески обвезник штампа и испоручује публикације које имају ЦИП запис и међународни књижни број, при чему су публикације одштампане на материјалу испоручиоца – штампарије, ради се о промету добара и на накнаду за испоручена добра ПДВ се обрачунава и плаћа по посебној стопи од 8%**. Међутим, ако штампарија штампа публикације на материјалу наручиоца, у том случају ради се о услузи штампања, у складу са одредбом члана 5. став 3. тачка 3) Закона, па се на накнаду за извршену услугу обрачунава и плаћа ПДВ по општој стопи од 18%, с обзиром на то да за ову услугу није прописано пореско ослобођење."

***Напомена**: Посебна стопа ПДВ-а износи 10%, па је исту потребно применити, а у тренутку када је издато предметно мишљење, стопа је износила 8%.*

4.3 Пореска стопа за сецкано свеже воће

Питање: Колика је стопа ПДВ-а приликом промета свежег воћа (ананас и нар), које купујемо, очистимо, сецкамо и термички необрађено упакујемо у чаше, па тако продајемо?

Одговор: У складу са чланом 23. став 2. Закона о ПДВ-у, по посебној стопи ПДВ-а од 10% опорезује се промет или увоз свежег, расхлађеног и смрзнутог воћа. Према нашем мишљењу, посебна стопа примењује се и у описаном случају ако исечено свеже воће које продајете не садржи неке додатке и није термички обрађено.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 413-00-1198/2007-04 од 27. 8. 2007. године:

„У складу с наведеним законским одредбама, на промет и увоз бланшираног бадема ПДВ се обрачунава и плаћа по посебној стопи од 8%, с обзиром на то да, према наводима из дописа, процес бланширања бадема подразумева процес потапања језгра бадема у раствор воде и соли у циљу лакшег одстрањивања опне бадема, а не термичку обраду бадема."

Из Мишљења Министарства финансија бр. 413-00-1381/2007-04 од 4. 10. 2007. године:

„У складу с наведеним законским одредбама, промет и увоз смрзнутог воћа опорезује се по посебној стопи ПДВ од 8%. Према томе, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет и увоз дубоко смрзнуте **ручно сечене шљиве**."

Из Мишљења Министарства финансија бр. 413-00-0464/2007-04 од 4. 4. 2007. године:

„У складу с наведеним законским одредбама, промет и увоз смрзнутог воћа и поврћа опорезује се по посебној стопи ПДВ од 8%. Такође, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет и увоз **мешавине** смрзнутог поврћа и мешавине смрзнутог воћа, под условом да **ова добра не садрже било какве додатке**."

Електронско издање **ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ**

Незаобилазна помоћ у раду рачуновође

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници **www.propisi.net** и садржи преко 250.000 докумената:

- прописе,
- судску праксу,
- службена мишљења надлежних министарстава,
- моделе уговора и обрасце из свих области,
- коментаре прописа.

Сва наведена документа међусобно су повезана.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Мр Жељко Албанезе

Повратак запослених на посао после укидања ванредног стања и обрачун њихових примања за месец мај

Увод

Укидање ванредног стања, повратак јавног градског и међуградског саобраћаја, као и примена Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Сл. гласник РС", бр. 54/2020 и 60/2020), интензивираће пословања многих привредних субјеката и вратити запослене на посао. За време ванредног стања поменути запослени делом су радили од куће, једни су били на плаћеним или неплаћеним одсуствима, а други на годишњим одморима или у мировању радног односа, па ће њихов повратак на рад захтевати одређене мере и обрачуне послодаваца, о чему више детаља следи у наставку.

1 Повратак на радно место запослених који су радили од куће

Када су почеле економско-финансијске тешкоће и ограничавање кретања услед пандемије, многи послодавци упутили су своје запослене на рад од куће у складу са Уредбом о организовању рада послодаваца за време ванредног стања („Сл. гласник РС" бр. 31/2020). За рад од куће запослени су примили одговарајућа решења, али њихови уговори о раду углавном нису мењани у погледу врсте посла који су обављали на својим радним местима, као и у погледу основне зараде коју су остваривали за време рада од куће.

Сада када је могућ долазак на радна места запослених, укидају се решења по којима су обављали рад од куће, а запослени се позивају да се одређеног датума јаве на посао и наставе да раде у просторијама послодавца. Зарада им се не мења, а обрачун зараде наставља се у складу са уговором о раду и у ситуацији када запослени од нпр. 11. маја почиње рад у просторијама послодавца. За време рада од куће запослени је такође примао зараду (не накнаду зараде), тако да се за месец мај обавља јединствени месечни обрачун зараде. Наиме, рад од куће није плаћено одсуство, већ организација рада у којој запослени своје радне обавезе извршава од куће и за то остварује зараду. Разлика у обрачуну примања биће само у вези са накнадом за превоз, коју запослени није имао за време рада од куће, а сада ће му и она бити исплаћивана.

Посебно је питање да ли ће послодавац у наставку пословања у наредним месецима економског опоравка спроводити мере рационализације радне снаге на пример, тако да ће прилагођавати систематизацију, али у овом моменту, када то још није предузето, запослени се враћа на своје послове и радне задатке, са зарадом, другим примањима и другим правима и обавезама у складу са својим уговором о раду.

2 Повратак на посао после коришћења неплаћеног одсуства

2.1 Законске одредбе

Неплаћено одсуство представља вид одсуствовања са посла без накнаде. Одредбом члана 78. Закона о раду утврђено је да, **на захтев запосленог, послодавац може да му одобри одсуство без накнаде зараде** – неплаћено одсуство, при чему Закон о раду не дефинише случајеве под којима послодавац запосленом може да одобри неплаћено одсуство. То значи да својим општим актима (колективни уговор и правилник о раду), као и уговором о раду, послодавци треба да предвиде случајеве у којима може да се одобри неплаћено одсуство. Неки запослени су, на пример, у овој ситуацији тражили неплаћено ради завршавања својих приватних послова, неге чланова породице и сл., али оно што је битно јесте чињеница да је **лице за време коришћења неплаћеног одсуства и даље у радном односу код послодавца, односно и даље се сматра запосленим**.

Рок за враћање на рад запосленог који је био на неплаћеном одсуству није одређен, па се примењује

Приликом овог обрачуна накнаде и зараде за исти месец накнада се кумулира са зарадом, обрачунавају се и плаћају порез и доприноси на укупан износ и надлежном органу Пореске управе достављају се подаци на једној пореској пријави. Наиме, када само део месеца проведе на плаћеном одсуству, запослени за те дане добија накнаду зараде према просеку из претходних дванаест месеци, а за преостале сате рада у месецу прима зараду у складу са својом основном зарадом, радним учинком и оствареним увећањима зараде.

И у датом случају, по повратку са плаћеног одсуства, запосленог код послодавца може да дочека исплата минималних зарада, па ће за часове одсуства примити накнаду зараде, а за часове на раду минималну зараду, сразмерно одрађеним часовима на раду, уместо своје зараде по уговору о раду.

5 Повратак на посао после мировања права и обавезе због избора на функцију

Према одредби члана 79. став 2. Закона о раду, запослени коме мирују права и обавезе по основама из става 1. овог члана има право да се у року од петнаест дана од дана одслужења, односно дослужења војног рока, престанка рада у иностранству, односно код другог послодавца, престанка функције, повратка са издржавања казне затвора, односно мере безбедности, васпитне или заштитне мере – врати на рад код послодавца. Значи, према овим одредбама, када се ради о мировању радног односа због избора/именовања на функцију, меродавно време за почетак рока за враћање на рад код послодавца јесте дан престанка функције. Законом одређени рок је преклузивне природе за враћање на рад после престанка јавне функције. Наиме, рок од петнаест дана из одредбе члана 79. став 2. Закона о раду рачуна се од тренутка престанка функције, при чему је за време повратка запосленог без значаја период у коме остварује право на плату у смислу прописа о радним односима после престанка функције. У том периоду запослени не врши функцију на коју је изабран, већ се налази у заштитном статусу по престанку функције, који му престаје повратком на рад код послодавца. При томе такође треба имати у виду да Закон није предвидео да се рок од петнаест дана за враћање на рад код послодавца рачуна од протека времена за које изабрано лице остварује право на плату, већ од дана престанка функције према одредби члана 79. став 2. Према томе, ако се запослени не врати на рад код послодавца у року од петнаест дана од дана истека рока за мировање радног односа, послодавац је овлашћен да због оваквог понашања откаже уговор о раду запосленом. Као дан престанка радног односа сматра се и пријављује дан када је запослени почео да користи одсуство са рада (престао да долази на рад).

Неврћање запосленог на рад представља отказни разлог који послодавац може да употреби, али и не мора. У случају да се запослени уопште не врати на рад, нема законске презумпције о престанку радног односа, али ако се запослени неблаговремено врати на рад, послодавац може да га укључи у процес рада, с тим што наведени отказни разлог не може да се употреби по протеку рока из члана 184. став 1. Закона (шест месеца од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа).

Ово су правни аспекти враћања запосленог код матичног послодавца после мировања радног односа. На дан почетка рада запослени почиње да остварује зараду код послодавца, а за део месеца који је проведен у мировању послодавац му не исплаћује никакву накнаду. Дакле, обрачун зараде у датом случају исти је као што је приказано у случају запослених који су се вратили у току маја са неплаћеног одсуства. ПС

ИНГ-ПРО
3 ДЕЦЕНИЈЕ
ГЛАМА НЕМА ЛУТАЊА

Редакција

Најчешћа питања послодаваца и запослених за време епидемије COVID-19

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања објавило је на службеној страници (https://www.minrzs.gov.rs/sr/aktuelnosti/vesti/najcesca-pitanja-zaposlenih-i-poslodavca-za-vreme-covid-19) најчешћа питања послодаваца и запослених за време епидемије COVID-19, а затим је понудило и одговоре на постављена питања.

1. Однос Закона о раду и Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 (даље: Уредба о фискалним погодностима)

Законом о раду, општим актом (колективни уговор и правилник о раду) и уговором о раду уређује се право на зараду и накнаду зараде, као и начин утврђивања висине зараде и накнаде зараде запослених.

Законом о здравственом осигурању и Законом о финансијској подршци породици са децом утврђује се висина накнаде зараде за случај одсуства са рада (боловање) преко тридесет дана, односно породиљског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и посебне неге детета.

Уредбом о фискалним погодностима уређују се фискалне погодности за одређене привредне субјекте у приватном сектору (предузетници, микро, мала и средња предузећа), и то под одређеним условима. Под фискалним погодностима сматра се одлагање рока доспелости за плаћања пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање.

Уредбом о фискалним погодностима уређују се и директна давања из буџета привредним субјектима у приватном сектору. Директна давања, тј. уплата бесповратних новчаних средстава привредним субјектима, у складу са овом уредбом, могу да се користе искључиво за исплате зарада и накнада зарада запосленима. Право на директна давања имају предузетници, микро, мала и средња предузећа у приватном сектору, и то за све запослене, без обзира на то да ли они раде или одсуствују са рада, под условом да испуњавају услове из Уредби о фискалним погодностима. Право на директна давања имају и велики привредни субјекти који испуњавају услове према наведеној Уредби, али само за запослене који одсуствују са рада, и то због случајева из чл. 116. и 117. Закона о раду.

Према томе, зараде и накнаде зараде уређене су Законом о раду (и други законима), а Уредбом о фискалним погодностима уређене су фискалне олакшице и директна давања (бесповратна средства) послодавцима, и то као помоћ послодавцима да привремено одложе обавезе плаћања пореза и доприноса, односно да исплате зараде, односно накнаде зараде запосленима.

Надзор над применом Закона о раду, других прописа о радним односима, општих аката и уговора о раду, којима се уређују права, обавезе и одговорности запослених, врши инспекција рада. Надзор над применом Уредбе о фискалним погодностима у надлежности је Министарства финансија и Пореске управе.

2. Да ли је запосленима који су радили послодавац дужан да исплати зараду у висини уговорене и остварене зараде по утврђеним критеријумима или свим запосленима може да исплати само „минималац" који ће добити од државе?

У складу са одредбама члана 104–117. Закона о раду, запослени има право на зараду за дане када ради, односно на накнаду зараде у случају када одсуствује са рада. Зарада се уговара уговором о раду, односно уређује општим актом (колективним уговором и правилником о раду) и уговором о раду.

Минимална зарада се уводи само у случају када постоје разлози за доношење одлуке о увођењу минималне зараде, при чему исти морају да буду утврђени општим актом, односно уговором о раду (чл. 111. ЗОР-а). Минимална зарада одређује се на основу важеће минималне (нето) цене рада и времена проведеног на раду запосленог, при чему садржи припадајуће доприносе и порез, што значи да је минимална зарада бруто. Запослени који прима минималну зараду има право на увећану зараду,

За породиље, односно за родитеље који су на одсуству са рада ради неге детета и посебне неге детета, исплату накнаде зараде, и то директно на рачун запосленог, врши Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у складу са Законом о финансијској подршци породици са децом. Такође, Министарство рефундира средства послодавцима за запослене који су поменуто право остварили према старом Закону о финансијској подршци породици са децом.

Накнаде зараде запослених који су на одсуству са рада дуже од тридесет дана обезбеђују се преко Републичког фонда за здравствено осигурање (РФЗО), у складу са Законом о здравственом осигурању.

Уредбом о фискалним погодностима (чл. 8) уређено је да се број запослених за које се остварује право на бесповратна средства из буџета (директна давања) умањује за број запослених за које исплата зараде, односно накнаде зараде за обрачунски период у целости пада на терет других исплатилаца, при чему те исплате имају ознаку врсте прихода (ОВП) од 204 до 211 у Правилнику о пореској пријави за порез по одбитку („Сл. гласник РС", бр. 74/13, 118/13, 66/14, 71/14 – исправка, 14/16, 21/17, 20/18, 104/18 и 96/19). Према томе, послодавци немају права на фискалне погодности и директна давања за запослене породиље, односно за запослене који су на одсуству због неге детета и посебне неге детета, као ни за запослене који одсуствују са рада више од тридесет дана.

8. Коме да се обрати трудница када јој касни трудничко боловање више од тридесет дана?

Законом о раду утврђено је да запослени има право на накнаду зараде за одсуство са рада због привремене спречености за рад за првих тридесет дана одсуства, при чему се иста исплаћује из средстава послодавца.

Законом о здравственом осигурању (ЗОЗО) утврђено је да запосленом припада накнада зараде за време привремене спречености за рад због болести или компликација у вези са одржавањем трудноће (чл. 73). У случају привремене спречености за рад због компликација у вези са одржавањем трудноће, првих тридесет дана исплаћује послодавац из својих средстава у износу од 100% од основа за накнаду зараде. Почев од 31. дана привремене спречености за рад, висина накнаде зараде обезбеђује се из РФЗО-а, и то у износу од 100% од основа за накнаду зараде, с тим што се из средстава обавезног здравственог осигурања обезбеђује износ од 65% од основа за накнаду зараде, а износ од 35% из буџета Републике Србије (чл. 95. ЗОЗО). Послодавац врши обрачун накнаде зараде у складу са овим законом и доставља га филијали Републичког фонда за здравствено осигурање (РФЗО), уз захтев за исплату накнаде зараде. Филијала утврђује право на накнаду зараде и висину накнаде зараде, а најкасније у року од тридесет дана од дана пријема обрачунава и преноси одговарајући износ средстава на посебан рачун послодавца (чл. 102. ЗОЗО).

Према томе, за примену Закона о здравственом осигурању, односно за сва питања када су у питању накнаде зараде преко тридесет дана, укључујући и сва питања везана за кашњење у исплати, тј. за рефундацију трудничких боловања, надлежни су Министарство здравља и РФЗО. Међутим, уколико запослени није добио накнаду зараде за првих тридесет дана одсуства са рада због привремене спречености за рад (у законски прописаном року) или има сазнања да послодавац није поднео одговарајућу документацију РФЗО-у и/или да су средства РФЗО-а пребачена на посебан рачун послодавца, али да овај није исплатио накнаду зараде, може да се обрати Инспекторату за рад за надлежно поступање.

9. Коме треба да се обрати запослени уколико му послодавац није уплаћивао доприносе за обавезно социјално осигурање?

Контрола и наплата доприноса за обавезно социјално осигурање у надлежности су Министарства финансија, односно Пореске управе.

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, на линку `https://www.minrzs.gov.rs/sr/aktuelnosti/vesti/najcesca-pitanja-zaposlenih-i-poslodavca-za-vreme-covid-19`

Мр Жељко Албанезе

Основни елементи и карактеристике исплате дивиденде у акцијама, односно уделима

Увод

Чланом 3. Закона о важењу уредаба које је Влада уз супотпис председника Републике донела за време ванредног стања и које је Народна скупштина потврдила („Сл. гласник РС" бр. 65/2020) прописано је да до ступања на снагу одговарајућег закона **наставља да важи** Уредба о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Сл. гласник РС", бр. 54/2020, 60/2020 – даље: Уредба).

Ову уредбу наводимо јер је у члану 16. исте прописано да „привредни субјекти у приватном сектору који се определе за коришћење фискалних погодности и директних давања из буџета не могу исплаћивати дивиденде до краја 2020. године."

Међутим, према ставу 3. овог члана, за све привредне субјекте који су се определили да користе неку од погодности из Уредбе забрана исплате дивиденди до краја 2020. године **не односи се на исплату дивиденде у акцијама, односно уделима исплатиоца дивиденде**. Према појашњењу из става 4. овог члана, под дивидендама се подразумевају све исплате које својим власницима изврши привредно друштво по основу њиховог власништва над акцијама, односно уделима тог привредног друштва.

Имајући у виду ту могућност коју даје Уредба, у наредном делу текста биће приказани основни елементи и карактеристике исплате дивиденди у акцијама, односно уделима привредних друштава, при чему треба напоменути да је намера законодавца у вези са овим исплатама јасна: ако већ држава помаже послодавцима у виду бесповратног новца за зараде, одгађа им плаћање пореских обавеза и даје повољне кредите – депласирано је да послодавци исплаћују дивиденде у новцу. Дозвољена је само исплата дивиденди у акцијама/уделима, што ће се показати као варијанта коју, на пример, акционари не воле много, јер добијају још акција којима пада вредност. За акционарска друштва овај поступак значи штедњу пара, али и већу обавезу за дивиденде сутра. Коначно, дивидендне акције представљају у ствари нову емисију акција, па треба донети одлуку о повећању капитала, регистровати акције итд., што целу ову операцију чини сложеном, бар у акционарским друштвима, јер у друштвима са ограниченом одговорношћу то је нешто једноставније. Сви поменути поступци представљени су у наставку текста, па нек привредни субјекти сами одлуче да ли да чине тако или да сачекају наредну годину са исплатом дивиденде (односно учешћа у добити) у новцу.

Још једном треба нагласити да је исплата дивиденди само у акцијама/уделима на неки начин изнуђено решење за све оне привредне субјекте који су прихватили неко од давања и погодности из Уредбе, док онај, вероватно мањи број привредника који не примењује Уредбу, има пуну слободу у исплати дивиденди у 2020. години.

1 Законско одређење

Дивиденда је приход за власнике акција, односно удела, који се исплаћује из остварене чисте добити акционарског и друштва са ограниченом одговорношћу. Исплата дивиденди може да се обави у новцу, у другој имовини и у новим акцијама. То прописује и Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС", бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019 – даље: Закон), који у члану 272. став 1. утврђује да дивиденда може да се плаћа у новцу или у акцијама друштва, у складу са одлуком о исплати дивиденде. Начин исплате, заједно са висином дивиденде, утврђује управа, а усваја Скупштина друштва. Сматрамо да могућност исплате дивиденди у акцијама мора да буде записана у актима друштва, али и позната купцима акција, јер многи преферирају управо новчану дивиденду, односно купују акције ради новчаних добитака.

У пракси исплата дивиденди има двојак утицај на укупне токове имовине акционарског и друштва са ограниченом одговорношћу:

Члан ДОО	Вредност удела	Учешће удела у основном капиталу	Дивиденда	Нова вредност удела	Учешће %
1	250.000	50%	50.000	300.000	50%
2	150.000	30%	30.000	180.000	30%
3	100.000	20%	20.000	120.000	20%
Укупно	500.000	100%	100.000	600.000	100%

Расподелом дивиденди увећана је вредност удела сваког члана, али њихово учешће у (повећаном) основном капиталу друштва остало је непромењено. У вези са таквом расподелом дивиденди у ДОО-у треба урадити и следеће:

1) Треба донети одлуку о расподели добити, која се усваја на редовној седници Скупштине. Њом се одобрава плаћање дивиденде члановима и одређује износ дивиденде, а прецизира се и исплата дивиденде путем повећања постојећих удела чланова на дан утврђен статутом друштва као дан дивиденде, односно дан на који се утврђује ко је члан друштва ради учешћа у расподели дивиденди.

2) Исплата дивиденде у утврђеном износу искључиво у уделима друштва, сходно одлуци Скупштине, подразумева **истовремено и доношење одлуке Скупштине о повећању основног капитала друштва** у износу који се исплаћује члановима. Одлука се базира на члану 146. Закона (који регулише повећање основног капитала) и у њој се прецизира:

- садашњи износ регистрованог основног капитала друштва,
- износ повећана основног капитала,
- основ повећања основног капитала – повећање претварањем добити друштва у основни капитал,
- укупна вредност основног капитала друштва након повећања,
- вредност основног капитала по члановима након повећања капитала и проценат удела сваког члана у укупном основном капиталу друштва.

3) Одлука о повећању основног капитала друштва региструје се у Агенцији у року од шест месеци од дана доношења, при чему се основни капитал сматра повећаним на дан регистрације повећања основног капитала. Регистрациона пријава подноси се на посебном обрасцу Агенције, непосредно у папирној или електронској форми, или путем поште. Када се пријава подноси путем поште, као датум и време подношења пријаве узимају се датум и време пријема пријаве у Агенцији. Уз образац регистрационе пријаве подноси се и:

- одлука Скупштине друштва о повећању основног капитала,
- годишњи финансијски извештај, ако исти није регистрован у складу са законом, кад се повећање основног капитала врши претварањем добити друштва у основни капитал друштва,
- доказ о уплати накнаде за промену података.

Регистратор решењем одлучује о пријави у року од пет радних дана од дана пријема пријаве.

3.2.1 Ограничења плаћања члановима

Наведене одредбе о ограничењима плаћања за акционарска друштва (из члана 275. Закона) сходно се примењују и на ДОО (члан 184. Закона), односно ДОО не може да плаћа члановима ако је према последњим годишњим финансијским извештајима нето имовина друштва мања или би услед такве исплате постала мања од уплаћеног основног капитала, увећаног за резерве које је друштво у обавези да одржава у складу са законом или статутом, ако такве резерве постоје (нето имовина друштва у смислу Закона представља разлику између вредности имовине и обавеза друштва).

Према другом услову, укупан износ исплата члановима за пословну годину не може да буде већи од добити на крају те пословне године, увећане за нераспоређену добит из претходних периода и износе резерви предвиђених за расподелу члановима, а умањене за непокривене губитке из претходних периода и износе резерви које је друштво у обавези да одржава у складу са законом или статутом, ако такве резерве постоје.

Према посебном услову из става 3. члана 184. Закона, директор, као и члан Надзорног одбора ако је управљање друштвом дводомно, којем је познато да је у периоду између краја претходне пословне године и дана доношења одлуке Скупштине о усвајању годишњих финансијских извештаја, имовинско стање друштва због губитака или смањења вредности основног капитала значајно и не само привремено погоршано, дужан је да о томе обавести Скупштину, која је по пријему поменутог обавештења у обавези да из расподеле добити искључи добит у висини насталог смањења имовине друштва. ПС

Мр Жељко Албанезе

Подношење измењене појединачне пореске пријаве (образац ППП-ПД)

Увод

Сагласно одредбама Правилника о пореској пријави за порез по одбитку („Сл. гласник РС", бр. 74/2013, 118/2013, 66/2014, 71/2014 – испр., 14/2016, 21/2017, 20/2018, 104/2018 и 96/2019 – даље: **Правилник**), порески обвезник, порески платац, порески пуномоћник или друго лице које је порески обвезник, односно порески платац овластио за подношење пореске пријаве, **пре сваке исплате прихода на које се обрачунавају и плаћају порез и доприноси (даље: порез по одбитку), дужни су да Пореској управи поднесу појединачну пореску пријаву**. Та пријава подноси се на обрасцу ППП-ПД – „Појединачна пореска пријава о обрачунатим порезима и доприносима", који је одштампан уз Правилник и чини његов саставни део.

Појединачна пореска пријава сматра се поднетом када Пореска управа потврди формалну исправност и математичку тачност исказаних података, додели број пријаве и број одобрења за плаћање укупног износа обавезе по том основу и у електронском облику о томе достави обавештење подносиоцу пореске пријаве.

Међутим, у неким случајевима порески обвезник може да утврди да поднета пореска пријава садржи неку грешку, која је изазвала погрешно исказивање висине пореске обавезе, или да је начињен пропуст у попуњавању друге врсте, или да пореска пријава мора да се поднесе по налогу пореске контроле или по налогу суда. У таквим ситуацијама ради се о тзв. измењеној појединачној пореској пријави, која садржи промењене податке, као и податке који остају исти као првобитно поднета пријава.

Конкретно, према одредбама члана 11. Правилника, измењена појединачна пореска пријава подноси се:

1) у складу са чланом 40. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, у случају грешке у првобитно поднетој пореској пријави,

2) по решењу донетом након спроведене пореске контроле и

3) по одлуци суда.

Овом приликом важно је напоменути да **измењена појединачна пореска пријава није исто што и исправљена појединачна пореска пријава** (члан 5. Правилника), јер се ради о пријави за коју је Пореска управа утврдила да садржи недостатке у погледу формалне исправности и математичке тачности. Подносилац пореске пријаве дужан је да отклони идентификоване недостатке и поднесе тако исправљену појединачну пореску пријаву, која се тек тада сматра поднетом. Према томе, исправљена појединачна пореска пријава не сматра се измењеном пореском пријавом.

Појединачна пореска пријава, као и измењена појединачна пореска пријава, подносе се искључиво у електронском облику:

1) као јединствени запис исказан *XML* језиком, преко портала Пореске управе;

2) попуњавањем појединачне пореске пријаве у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе;

3) употребом рачунарског сервиса – директном везом између Пореске управе и пореског обвезника, уз помоћ апликације сертификоване (одобрене) од стране Пореске управе.

Ако порески обвезник установи да пореска пријава коју је поднео Пореској управи садржи грешку или пропуст, дужан је да одмах, а најкасније до истека рока застарелости (пет година од дана када је застарелост почела да тече) поднесе измењену пореску пријаву у којој су грешка или пропуст отклоњени. Према томе, порески обвезник може да поднесе измењену пореску пријаву у року од пет година, с тим што се рок рачуна од првог дана наредне године од године у којој је поднета првобитна пореска пријава (пореска пријава која се мења).

Потребно је, ради лакшег праћења текста, да се још наведе и да се, сагласно члану 11. Правилника, у образац ППП-ПД, део 1. „Подаци о пријави", под редним бројем 1.1 *Врста пријаве* – уноси **ознака једне од наведених врста пријава, и то**:

- општа пријава (ознака 1),
- пријава по службеној дужности (ознака 2),
- пријава по члану 182б ЗППА (ознака 3),

1) не подноси измењену пореску пријаву, ако су у пријави за исплату дела зараде уписани подаци у поља 3.7 *Број дана*, 3.8 *Број сати* и 3.8а *Фонд сати*, нити за тог запосленог подноси пореску пријаву за исплату коначног дела зараде;

2) ако у пријави за исплату дела зараде нису уписани подаци у поља 3.7 *Број дана*, 3.8 *Број сати* и 3.8а *Фонд сати*, подноси се измењена пореска пријава, којом се мења првобитно поднета.

У измењеној пореској пријави за тог запосленог уписују се подаци у поља 3.7 *Број дана*, 3.8 *Број сати* и 3.8а *Фонд сати*, а могу да се мењају и други подаци исказани у првобитно поднетој пореској пријави, док се подаци уписани у првобитно поднету пореску пријаву, који се не мењају, само поново уписују у измењену пореску пријаву.

Мр Жељко Албанезе

Елементи обрачуна плата запослених у здравственим установама од плате за април 2020. године

У „Службеном гласнику РС" број 58/2020 објављен је Анекс Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе. **Тај анекс односи се на регулисање накнаде плате за време привременог одсуства са рада због епидемије заразне болести COVID-19, због које је и проглашено ванредно стање**.

Сагласно новом члану 101а Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС", бр. 96/2019 и 58/2020 – даље: Уговор), **запослени има право на накнаду плате у висини 100% просечне плате у претходних дванаест месеци** пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад (даље: боловање), ако је боловање настало због:

1) потврђене заразне болести COVID-19 или

2) мере изолације или самоизолације наложене у вези са том болешћу, која је наступила као последица непосредног излагања ризику по основу обављања послова и радних задатака, односно службених дужности и контаката са лицима којима је потврђена болест COVID-19 или наложена мера изолације или самоизолације.

Накнаду плате за ово боловање обезбеђује:

- за првих 30 дана – послодавац из својих средстава, а
- почев од 31. дана боловања исплата се врши из средстава обавезног здравственог осигурања до законом прописане висине накнаде плате, а из средстава послодавца обезбеђује се разлика до висине 100% основне плате.

Боловање по наведеном основу запослени доказују решењем надлежног органа (санитарног инспектора, органа надлежног за контролу прелажења државне границе, царинског органа, изводом из евиденције Министарства унутрашњих послова и др.) или извештајем лекара о боловању (дознака).

Осим ове новине, у обрачун плата у здравственим установама од 1. априла (односно од плате за месец април) уведен је и посебан додатак, утврђен **Уредбом** о додатку на основну плату запослених у здравственим установама и одређених запослених који обављају послове у области здравља, односно заштите здравља становништва Републике Србије, односно лечења и спречавања ширења епидемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС" бр. 48/2020 – даље: Уредба). Уредбом је утврђено да сви запослени у здравственим установама остварују право на додатак на основну плату у висини 10% од основне плате због спровођења мера и активности везаних за заштиту здравља становништва Републике Србије, односно лечења и спречавања ширења епидемије болести COVID-19.

Поред ове две исплате, у оквиру своје плате здравствени радници остварују и друге додатке када раде ноћу, прековремено, недељом или празником. Имајући све то у виду, у наредном примеру

Обрачун плате и накнаде плате за април 2020. године		
Ред. бр.	ОПИС	Часови
	ПЛАТА И НАКНАДА ПЛАТЕ	Износ
17.	**Укупна нето плата и накнада плате** (ред. бр. 12 + ред. бр. 16)	77.735,03
18.	**Укупно бруто плата и накнада плате** (77.735,03 - 1.630,00) : 0,701	108.566,38

Овде је накнада плате за боловање за првих тридесет дана обрачуната у висини 100% просечне плате запосленог у претходних дванаест месеци, како је и регулисано Анексом Уговора.

Међутим, треба обратити пажњу на то да је члан 101а Уговора стриктан **– запослени има право на накнаду плате у висини 100% само ако су болест COVID-19 или мере изолације или самоизолације наложене у вези са том болешћу наступиле искључиво по основу обављања послова и радних задатака, односно службених дужности и контаката са лицима којима је потврђена болест COVID-19 или наложена мера изолације или самоизолације**. Само у тим случајевима боловање се исплаћује 100%, а ако је болест COVID-19 добијена у приватном животу (од члана породице, на улици, у продавници, на путовању) или је због тих случајева наложена изолација или самоизолација, накнада плате за боловање на терет послодавца износи 65% од основице за обрачун.

Мр Жељко Албанезе

Остваривање потраживања запослених у случају стечаја – примена Закона о стечају и Закона о раду

Увод

Отварање стечајног поступка над привредним друштвом значајан је моменат, између осталог, и за запослене у том друштву, јер у питање долазе не само њихова зарађена а неисплаћена примања већ и радни однос. Међутим, циљ стечаја је најповољније колективно намирење стечајних поверилаца остваривањем највеће могуће вредности стечајног дужника, односно његове имовине. У том смислу Директива ЕУ број 80/987 од 20. октобра 1980. године утврђује да запослени уживају заштиту у виду обезбеђења наплате својих потраживања из радног односа када је против послодавца због његове инсолвентности покренут стечајни поступак. Услови под којима ту заштиту, односно наплату својих потраживања у Србији могу да остваре запослени у случају покретања стечајног поступка над послодавцем уређени су:

1) Законом о стечају („Сл. гласник РС", бр. 104/2009, 99/2011 – др. закон, 71/2012 – УС, 83/2014, 113/2017,44/2018 и 95/2018) и

2) Законом о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС и 113/2017).

Ове прописе помињемо јер се потраживања бивших и садашњих запослених стечајног дужника, као и осталих поверилаца, намирују најпре из стечајне масе, па је зато од интереса видети који су приоритети у расподели расположиве стечајне масе. Међутим, познато је да се **стечај привредног друштва** спроводи када његова имовина није довољна за намирење свих потраживања поверилаца, па и запослених, због чега је држава решењима у Закону о раду омогућила намирење потраживања запослених из средстава буџета Републике, преко посебног фонда (даље: Фонд солидарности).

1 Намирење потраживања запослених по Закону о стечају

1.1 Стечајна маса

Према члану 101. став 1. Закона о стечају, стечајна маса представља целокупну имовину стечајног дужника у земљи и иностранству на дан отварања стечајног поступка, као и имовину коју стечајни дужник стекне током стечајног поступка. На дан отварања стечајног поступка стечајни управник узима у државину целокупну имовину која улази у стечајну масу и њоме управља. Стечајни управ-

Такође треба напоменути (члан 143. Закона о раду) да захтев за остваривање права у Фонду може да поднесе само лице коме наведено право припада, лично или преко пуномоћника. Ако у току поступка остваривања права у Фонду наступи смрт странке, право на наставак поступка има наследник странке у складу са законом.

„Када је запослени као странка у поступку поднео захтев Фонду ради остваривања права из члана 125. Закона о раду (исплата неисплаћене зараде и уплата доприноса за обавезно социјално осигурање код послодавца над којим је отворен стечајни поступак), али је у току поступка остваривања права пред Фондом наступила смрт странке, па је право на наставак поступка стекао наследник странке у складу са законом, по основу припадајуће зараде коју је запослени остварио у периоду док је био у радном односу (код послодавца над којим је отворен стечајни поступак) и што је утврђено у одговарајућем законском поступку, постоји обавеза плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање по основу зараде запосленог која се односи на период док је био у радном односу. Уплата доприноса врши се од стране Фонда, као исплатиоца прихода, на начин и у поступку као и за сва друга лица – запослене којима припада право сагласно члану 125. Закона о раду" (Мишљење Министарства финансија бр. 011-00-1259/2015-04 од 2. 10. 2017).

Према томе, може се закључити следеће:

- По пријему захтева и потребне документације Фонд спроводи управни поступак и утврђује благовременост поднетог захтева и комплетност документације, а потом Управни одбор на основу чињеница и доказа доноси одлуку. Управни одбор Фонда спроводи поступак у коме утврђује одлучујуће чињенице и околности за доношење одлуке о сваком индивидуалном захтеву и доноси решење или закључак.
- Наведено решење (односно закључак) доставља се подносиоцу захтева лично или препоручено поштом.
- Жалба на одлуку може да се поднесе министру за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у року од осам дана од дана пријема одлуке.
- Уколико је одлука позитивна, истеком рока за жалбу постаје и правоснажна. На основу правоснажне одлуке одобрени износ по потраживаном праву уплаћује се на достављени текући рачун подносиоца захтева.
- Уколико је на одлуку Управног одбора Фонда изјављена жалба, о њој одлучује министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Одлука министра је коначна и доставља се подносиоцу захтева препорученом поштом, при чему против ње може да се покрене управни спор.

2.5 Губитак права на новчану исплату од Фонда

Према члану 144. Закона о раду, ако је неко од неисплаћених потраживања (из члана 125. Закона о раду) исплаћено у потпуности или делимично, у складу са прописима којима је уређен стечајни поступак, пре извршења решења које је донео Управни одбор Фонда, Фонд ће по службеној дужности поништити решење и донети одлуку о захтеву у складу са новим чињеничним стањем. Истовремено, Фонд је дужан да од запосленог захтева повраћај средстава исплаћених у складу са захтевом запосленог, увећаних за законску затезну камату и трошкове поступка, ако су права стечена на основу неистинитих и нетачних података, односно ако запослени није обавестио Фонд о чињеницама које утичу на стицање и остваривање права утврђених Законом о раду – у року од годину дана од дана сазнања о чињеницама које су основ за повраћај средстава. **Запослени је дужан да у року од тридесет дана од дана достављања захтева за повраћај средстава изврши повраћај на жиро рачун Фонда**.

Као што може да се види, запослени губи право на потраживања за зараде, накнаде зарада, отпремнину или накнаде штете од Фонда:

- ако му је потраживање по неком од ових основа већ исплаћено из стечајне масе у потпуности, пре извршења решења Фонда о исплати (на пример, из стечајне масе исплаћене су зараде у складу са Законом о стечају);
- ако је запослени дао неистините податке у вези са испуњавањем услова за остваривање права;
- ако запослени није поднео захтев у року од четрдесет пет дана од дана када је добио правоснажну одлуку којом му је утврђено право на потраживање у стечајном поступку.

ЈЕСТЕ ЛИ СЕ ВЕЋ ПРЕТПЛАТИЛИ НА ЧАСОПИС „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК" ЗА ОВУ ГОДИНУ?

011/ 2836-820, 011/2836-821, 011/2836-822, office@ingpro.rs

Мр Жељко Албанезе

Исплата и опорезивања примања чланова органа за спровођење избора

За јун месец 2020. године заказани су парламентарни, локални и покрајински избори, када ће од велике помоћи бити органи за спровођење избора. Чланови тих органа имају право да за свој рад остваре накнаду, о чему ће више детаља бити наведено у наставку чланка.

1 Ко су органи за спровођење избора?

1. Сагласно Закону о локалним изборима („Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 34/2010 – Одлука УС РС, 54/2011, 12/2020 – I, 12/2020 – II и 68/2020), којим се уређују избор и престанак мандата одборника скупштина јединица локалне самоуправе, **у органе за спровођење избора сврставају се изборна комисија јединице локалне самоуправе и бирачки одбори**.

1) Изборна комисија јединице локалне самоуправе:

- ради у сталном (именовани чланови) и у проширеном саставу (опуномоћени чланови);
- у сталном саставу чине је председник и најмање шест чланова које именује скупштина јединице локалне самоуправе на предлог одборничких група у скупштини јединице локалне самоуправе, сразмерно броју одборника, а у проширеном саставу и по један опуномоћени представник подносилаца изборне листе који је предложио најмање две трећине кандидата од укупног броја одборника који се бира;
- у сталном и проширеном саставу председник и чланови имају заменике;
- ради у проширеном саставу од дана утврђивања тог састава до завршетка избора.

2) Бирачки одбори:

- раде у сталном и проширеном саставу;
- чине их у сталном саставу председник и најмање четири члана;
- у погледу утврђивања састава бирачког одбора у проширеном саставу примењују законске одредбе које се односе на изборну комисију у проширеном саставу;
- њихов председник и чланови бирачког одбора имају заменике;
- именује се најкасније десет дана пре дана одређеног за одржавање избора.

2. Сагласно Закону о изборима народних посланика („Сл. гласник РС", бр. 35/2000, 57/2003 – Одлука УС РС, 73/2003 – др. закон, 18/2004, 85/2005 – др. закон, 101/2005 – др. закон, 104/2009 – др. закон, 28/2011 – УС, 36/2011, 12/2020 и 68/2020), којим се уређују избор и престанак мандата народних посланика Народне скупштине Републике Србије, **органи за спровођење избора су Републичка изборна комисија и бирачки одбори.**

1) Републичка изборна комисија:

- ради у сталном и проширеном саставу, при чему у проширеном саставу од дана утврђивања тог састава до завршетка избора;
- у сталном саставу чине је председник и шеснаест других чланова које именује Народна скупштина Републике Србије на предлог посланичких група у Народној скупштини Републике Србије, док је у проширеном саставу чине и по један представник подносиоца изборне листе;
- има и једног члана, представника републичке организације надлежне за послове статистике, који учествује у раду комисије без права одлучивања;
- има заменике председника и чланова.

2) Бирачки одбори:

- раде у сталном и проширеном саставу;
- у сталном саставу чине их председник и најмање два члана, а у проширеном саставу и по један представник подносиоца изборне листе, с тим да председник и чланови имају заменике;
- бирачки одбор именује се најкасније десет дана пре дана одређеног за одржавање избора.

Наведеним законским прописима утврђен је и делокруг рада наведених органа за спровођење избора.

2 Питање пореског третмана накнаде чланова органа за спровођење избора

Средства за рад органа за спровођење избора обезбеђују се у буџету Републике, односно у буџету јединице локалне самоуправе. При томе је:

- чланом 98. Закона о избору народних посланика и
- чланом 58. Закона о локалним изборима

прецизирано да су „средства која се исплаћују као накнада за рад лица у органима за спровођење избора ослобођена плаћања пореза и доприноса."

Наравно, наведено питање неће бити постављено ако се члановима изборних комисија и бирачких одбора изврши једна укупна исплата накнаде – по окончању рада комисија/одбора.

Увек када се на накнаду члана изборне комисије / бирачког одбора обрачунају порез и доприноси, исплатилац накнаде, као порески платац, дужан је да пре исплате Пореској управи поднесе пореску пријаву за порез и доприносе по одбитку на обрасцу ППП-ПД, уз коришћење ОВП 636, 636 или 637. Рачун за уплату пореских обавеза је 840-4848-37.

2.2 Начин обрачуна пореских обавеза на накнаду чланова Републичке изборне комисију

Засебно је поменуто опорезивање накнаде коју остварују чланови Републичке изборне комисије зато што Закон о порезу у члану 9. тачка 29) утврђује да се до 5.353 динара не плаћа порез на примања остварена по основу накнада за рад чланова изборних комисија, **осим чланова Републичке изборне комисије**. То практично значи да се наведено пореско изузимање не односи на чланове поменуте комисије, па се стога **на накнаду коју остварују за свој рад чланови Републичке изборне комисије плаћају следеће пореске обавезе**:

1) порез на доходак грађана на друге приходе, на пун бруто износ накнаде по умањењу за 20% нормираних трошкова, при чему је обвезник пореза физичко лице које оствари накнаду;

2) допринос за пензијско и инвалидско осигурање на терет физичког лица које је остварило накнаду, и то по стопи од 25,5%, при чему је основица за обрачун доприноса опорезиви приход од уговорене накнаде – основица на коју се плаћа порез (не примењује се најнижа основица);

3) допринос за здравствено осигурање, **који се обрачунава само** ако члан комисије који остварује новчану накнаду није осигуран по другом основу, а иначе се обрачунава по стопи од 10,30% на терет физичког лица које је остварило накнаду, при чему је основица за обрачун доприноса опорезиви приход од уговорене накнаде – основица на коју се плаћа порез.

Ако је накнада члану Републичке изборне комисије утврђена у **нето износу**, члану се гарантује тај износ исплате, уз обрачун свих прописаних пореских обавеза. **Ради превођења у бруто износ, нето накнада исплаћена члану поменуте комисије утврђује се преко следећих формула**:

1) ако се накнада односи на члана за кога се плаћају порез и допринос за пензијско и инвалидско осигурање, **бруто износ накнаде добија се по формули**:

Бруто = Нето накнада : 0,636;

2) ако се накнада односи на члана за кога се плаћају порез и доприноси за пензијско и инвалидско осигурање и здравствено осигурање, бруто износ накнаде добија се по формули:

Бруто = Нето накнада : 0,5536.

У наредној табели дата су два примера обрачуна накнаде члановима Републичке изборне комисије:

Ред. бр.	Опис	Члан РИК – осигуран по другом основу (плаћају се порез и допринос за ПИО)	Члан РИК – није осигуран по другом основу (плаћају се порез, допринос за ПИО и допринос за здравствено осигурање
1	2	3	4
1.	Нето износ накнаде	20.000,00	20.00,00
2.	Неопорезован износ	-	-
3.	Опорезиви износ (ред. бр. 1 - ред. бр. 2)	20.000,00	20.000,00
4.	Коефицијент за прерачун	0,636	0,5536
5.	Бруто накнада (ред. бр. 3 : ред. бр. 4)	31.446,65	36.127,17
6.	Нормирани трошкови (20% × ред. бр. 5)	6.289,31	7.225,43
7.	Основица за плаћање пореза и доприноса (ред. бр. 5 - ред. бр. 6)	25.157,23	28.901,73
8.	Порез (20% × ред. бр. 7)	5.031,45	5.780,35
9.	Допринос за ПИО (25,5% × ред. бр. 7)	6.415,09	7.369,94
10.	Допринос за здравствено осигурање (10,30% × ред. бр. 7)	-	2.976,88
11.	Укупни трошкови (ред. бр. 3 + ред. бр. 8 + ред. бр. 9 + ред. бр. 10)	31.446,54	36.127,17

мр Јован Чанак

Временска разграничења и готовинска основа утврђивања резултата пословања

Увод

У општем смислу, временска разграничења представљају књиговодствену евиденцију којој је циљ да се изврши разграничење расхода и прихода између два обрачунска периода, као и да се на тај начин утврди тачан резултат. Другим речима, употребом временских разграничења приликом утврђивања резултата пословања требало би да се искључи све оно што се у погледу прихода и расхода **не односи на раздобље** у којем се утврђује тај резултат, већ на будући обрачунски период. У том смислу постоје **активна временска разграничења**, као билансна позиција у АКТИВИ (лева страна биланса стања), и **пасивна временска разграничења**, као билансна позиција у ПАСИВИ (десна страна биланса стања).

Суштина активних временских разграничења огледа се у томе да се на њима задрже расходи који се не односе на обрачунски период у којем се утврђује резултат пословања, тако да ће ти износи са активних временских разграничења сукцесивно теретити расходе у будућем обрачунском периоду на који се односе.

Суштина пасивних временских разграничења је да се на њима задрже приходи који не припадају обрачунском периоду у којем се утврђује резултат пословања, тако да ће се ти „задржани" разграничени приходи признавати сукцесивно у будућем обрачунском периоду.

С обзиром на то да је овде реч о утврђивању резултата пословања **на готовинској основи** у складу са прописима о буџетском рачуноводству који се примењују на кориснике јавних средстава, у наставку ће бити приказана садржина конта активних и пасивних временских разграничења, као и у којим све случајевима та конта могу да се употребљавају, тј. каква стања на поменутим контима могу да буду на крају обрачунског периода.

1 Активна временска разграничења

Према члану 11. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС", број 16/2016… 84/2019 – даље: Правилник о Контном плану), 130000 – **Активна временска разграничења** представља категорију средстава у оквиру класе 100000 – **Финансијска имовина**. Та категорија садржи групу конта 131000 – *Активна временска разграничења*, а поменута група садржи следећа синтетичка конта:

- 131100 – *Разграничени расходи до једне године*,
- 131200 – *Обрачунати неплаћени расходи и издаци* и
- 131300 – *Остала активна временска разграничења*.

Наведена синтетичка конта обухватају по један аналитички конто, који се даље рашчлањује на субаналитичка конта, о којима ће понешто бити речено у наставку.

1.1 131100 – Разграничени расходи до једне године

У први мах, када се види назив овог синтетичког конта, некако се намеће питање да ли могу да се разграниче расходи до једне године ако се примењује готовинска основа за признавање прихода и примитака, расхода и издатака. По нашем мишљењу, немогуће је да се расходи разграниче уз примену готовинске основе. Није јасно шта је законодавца руководило да на овакав начин дефинише активно временско разграничење на којем се разграничавају расходи до једне године. Наиме, према готовинском основу, признавање расхода и издатака и прихода и примитака настаје у моменту плаћања (одлива новчаних средстава за текућег рачуна), односно прилива средстава у моменту наплате прихода и примитака. С обзиром на то да није позната садржина овако прописаног начина разграничења расхода до једне године, остаје само да се претпостави шта би под садржину овог синтетичког конта могло да се подведе.

Ако се детаљније анализира оправданост постојања наведеног синтетичког конта, онда би то књижење на одговарајућем субаналитичком конту могло да буде временски од момента пријема фактуре или профактуре, рецимо за премију осигурања

година и евидентира на одговарајућем субаналитичком конту у оквиру синтетичког конта *311700 – Пренета неутрошена средства из ранијих година.*

Приликом пријема фактура од добављача, обрачуна плата и друго, како је то приказано у класи *400000 – Текући расходи,* не треба задуживати одговарајућа конта наведене класе, већ теретити одговарајућа конта активних временских разграничења у оквиру групе *131000 – Активна временска разграничења.* Тек када се изврши плаћање створених обавеза, задужују се одговарајућа субаналитичка конта у класи *400000 – Текући расходи* или у класи *500000 – Издаци за нефинансијску имовину.*

Поред свега, важно је указати и на једну нелогичност која се огледа у томе да се прилив средстава по основу рефундације накнада за време одсуствовања са посла књижи тако да се врши сторно на страни текућих расхода, уместо да се призна одговарајући конто у оквиру класе *700000 – Текући приходи.*

Дипл. екон. Маја Јовановић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Контрола примене закона у јавним предузећима и друштвима капитала која обављају делатност од општег интереса

У овом тексту биће представљене обавезе јавних предузећа и друштава капитала која обављају делатност од општег интереса, које су прописане одредбама Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС", бр. 15/16, 88/19), али и другим прописима, при чему их јавна предузећа најчешће не испуњавају и на тај начин поступају незаконито.

Увод

Јавна предузећа се оснивају и послују у складу са Законом о јавним предузећима („Сл. гласник РС" бр. 15/16), који уређује услове и начин обављања делатности од општег интереса, као и у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава, а то је Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС", бр. 36/11, 99/11, 83/14 (други закон), 5/15, 44/18).

Јавна предузећа представљају посебну организациону форму друштва коју оснива Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе ради обављања делатности од општег интереса. Поред јавног предузећа, делатност од општег интереса могу да обављају и привредни субјекти организовани у форми друштва са ограниченом одговорношћу и акционарског друштва или чак и предузетници уколико су испуњени услови прописани законом (сходно одредбама члана 3. став 2. Закона о јавним предузећима, поред јавног предузећа, делатност од општег интереса може да обавља и: 1) друштво капитала чији је једини власник јавно предузеће; 2) друштво капитала чији је једини власник Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, као и зависно друштво чији је једини власник то друштво капитала; 3) друго друштво капитала и предузетник коме је надлежни орган поверио обављање те делатности).

Делатности од општег интереса, у смислу овог закона, јесу делатности које су као такве одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима, односно то су и комуналне делатности, као и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса.

1 Однос према оснивачу

Законом о јавним предузећима прописана је обавеза јавних предузећа да доносе дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и разво-

о начину утврђивања и евидентирања корисника јавних средстава и о условима и начину за отварање и укидање подрачуна консолидованог рачуна трезора код Управе за трезор („Сл. гласник РС", бр. 99/18 и 40/19), који је ступио на снагу 19. децембра 2018. године.

Друштву је Записником о инспекцијској контроли предложена мера да на обрасцу ЗУ-1 подручној филијали Управе за трезор Министарства финансија поднесе захтев за упис корисника јавних средстава у Управу за трезор у року од десет дана од дана пријема поменутог записника. Као доказ о извршењу мере неопходно је доставити потврду Управе за трезор Министарства финансија о пријему захтева за упис у електронску евиденцију корисника јавних средстава. ПС

Дипл. правник Слободанка Келечевић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Финансирање здравствених установа

У овом тексту осврнућемо се на рад здравствених установа у јавној својини, у делу који се односи на стицање и располагање финансијским средствима за рад, као и на неке неправилности у њиховом пословању.

Увод

Законом о здравственој заштити („Сл. гласник РС" бр. 25/2019) уређује се систем здравствене заштите у Републици Србији, његова организација, друштвена брига за здравље становништва и општи интерес у здравственој заштити. Систем здравствене заштите у Републици Србији чине здравствене установе, високошколске установе које изводе акредитоване студијске програме за стицање одговарајућих знања и вештина за обављање послова у области здравствене заштите, затим друга правна лица за која је посебним законом предвиђено да обављају и послове здравствене делатности, као и приватна пракса, здравствени радници и здравствени сарадници.

Пружаоци здравствене заштите су:

1) здравствене установе у јавној и приватној својини,

2) високошколске установе здравствене струке и друга правна лица за која је посебним законом предвиђено да обављају и послове здравствене делатности,

3) приватна пракса,

4) здравствени радници који обављају здравствену делатност у складу са законом и

5) друге високошколске установе, односно научно-образовне и научне установе, уз мишљење Министарства, у складу са законом.

1 Средства за спровођење здравствене заштите

Средства за спровођење здравствене заштите, као и за рад и развој система здравствене заштите, обезбеђују се у складу са законом. Законом о здравственој заштити прописано је да се на стицање и располагање финансијским средствима за рад здравствене установе у јавној својини примењују прописи којима се уређује обавезно здравствено осигурање, као и прописи којима се уређује буџетски систем. Сходно томе, контролу материјално-финансијског пословања, наменског и законитог коришћења средстава здравствених установа у јавној својини врши Буџетска инспекција Министарства финансија, чија надлежност произлази из одредаба члана 84. Закона о буџетском систему.

Законом о здравственој заштити прописано је на који начин здравствена установа у јавној својини остварује средства за рад и на који начин располаже тим средствима. Према одредбама поменутог закона здравствена установа у јавној својини, пружајући јавне услуге, као корисник јавних средстава, остварује средства за рад из јавних прихода, и то из:

- доприноса за обавезно социјално осигурање закључивањем уговора са организацијом обавезног здравственог осигурања;
- буџета Републике Србије, односно оснивача;

из Републичког фонда која су била опредељена за друге намене. С обзиром на то да су плате исплаћиване из средстава која је фонд доделио за друге намене, **здравствена установа је тако ненаменски утрошила** средства, чиме је одговорно лице установе поступило супротно одредбама члана 71. став 2. Закона о буџетском систему, којима је прописано да је функционер, односно руководилац директног односно индиректног корисника буџетских средстава одговоран за законити, наменску, економичну и ефикасну употребу буџетских апропријација, чиме је почињен прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) истог закона.

Напомињемо да би, у случају да су ненаменски утрошена средства у износу већем од 1.000.000,00 динара, одговорно лице починило кривично из члана 362а Кривичног законика („Сл. гласник РС", број 85/2005, 88/2005 – испр. 107/205 – испр. 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 и 108/2014).

Одредбама члана 362а Кривичног законика утврђена је одговорност за ненаменско коришћење буџетских средстава, тј. да ће се одговорно лице корисника буџетских средстава или одговорно лице у организацији обавезног социјалног осигурања које створи обавезе или на терет рачуна буџета одобри плаћање расхода и издатака преко износа од милион динара у односу на износ утврђен буџетом, финансијским планом или актом Владе којим се утврђује износ средстава позајмице, казнити новчаном казном или затвором до једне године.

Осим тога, установа није добила сагласност за повећање броја запослених, чиме је поступљено супротно одредбама члана 27е ставови 34. и 35. Закона о буџетском систему, чиме је почињен прекршај из члана 103б ставови 1. и 2. истог закона.

Не поступајући по одредбама Закона о буџетском систему, за прекршај из члана 103б казниће се, осим одговорног лица, и корисник јавних средстава. Наиме, одредбама члана 103б Закона о буџетском систему прописано је да ће се новчаном казном у износу од 500.000 до 2.000.000 динара казнити за прекршај корисник јавних средстава ако не поштује одредбе члана 27е ст. 34, 35, 36. и 37. овог закона. Новчаном казном од 30.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице корисника јавних средстава ако не поштује одредбе члана 27е ст. 34, 35, 36. и 37. овог закона.

Пример 3

Здравствена установа и Републички фонд за здравствено осигурање закључили су Анекс Уговора о продужењу важења Уговора о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања, на основу којег је надлежна филијала Републичког фонда за здравствено осигурање вршила пренос новчаних средстава установи на рачун отворен у надлежној филијали Управе за трезор за пренос средстава из буџета. Пренос ових средстава књижен је на књиговодственој картици конта 781111 – *Трансфери између буџетских корисника на истом нивоу*. Међутим, прегледом књиговодствене картице утврђено је да су на наведеном конту књижени и приходи које је установа остварила по основу партиципације, тј. налогом за књижење књижен је дневник благајне у којем је евидентирана уплата партиципације. У прилогу поменутог налога за књижење налази се налог за уплату којим уплатилац – здравствена установа уплаћује уплаћену партиципацију примаоцу – здравственој установи на подрачун – буџетски рачун (ова средства пренета су изводом).

Књижењем наведених уплата од партиципације на картици конта 781111 – *Трансфери између буџетских корисника на истом нивоу* поступљено је супротно члану 9. став 3. и члану 17. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, као и одредбама члана 9. став 2. Уредбе о буџетском рачуноводству.

Одредбама члана 9. став 2. Уредбе о буџетском рачуноводству прописано је да се пословне књиге воде по систему двојног књиговодства, хронолошки, уредно и ажурно, у складу са структуром конта која је прописана Правилником о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем.

Због нетачно приказаних прихода у финансијском извештају одговорна лица која су потписала финансијске извештаје (завршни рачун) поступила су супротно одредбама члана 79. став 2. Закона о буџетском систему, којим је прописано да годишњи финансијски извештаји који чине завршни рачун буџета морају бити у складу са садржајем и класификацијом буџета, односно плана, с тим да се финансијски резултат у тим извештајима утврђује сагласно Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор – готовинска основа. Због претходно наведених неправилности почињен је прекршај из члана 103. став 1. тачка 6) Закона о буџетском систему, којим је предвиђена новчана казна од 10.000 до 2.000.000 динара, у вези са чланом 79. Закона о буџетском систему. ПС

Календар пореских и других обавеза за јун 2020. године

Закон о акцизама Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Достављање податка о залихама одређених нискоалкохолних пића, на последњи дан у месецу	1. 5 – 31. 5. 2020.	10. 6. 2020.	Произвођачи нискоалкохолних пића који на дан 31. децембра 2015. године имају произведена нискоалкохолна пића која садрже више од 1,2% вол алкохола, а највише до 5% вол алкохола, дужни су да надлежној организационој јединици Пореске управе достављају податак о стању залиха нискоалкохолних пића пописаних на последњи дан у месецу, до утрошка тих залиха
Достављање података о стању залиха кафе на последњи дан у месецу	1. 5 – 31. 5. 2020.	10. 6. 2020.	Лице које се на дан 31. децембра 2017. године бави прерадом, пржењем, паковањем, као и другим са њима повезаним радњама које се врше у сврху производње кафе, дужно је да надлежној организационој јединици Пореске управе доставља податак о стању залиха кафе на последњи дан у месецу, и то за сваки месец, до утрошка пописаних залиха
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 5 – 31. 5. 2020.	15. 6. 2020.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши очитавање
Плаћање акцизе	16. 5 – 31. 5. 2020. 1. 6 – 15. 6. 2020.	15. 6. 2020. 30. 6. 2020.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 5 – 31. 5. 2020.	најраније 20. 6. 2020.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 5 – 31. 5. 2020.	најраније 20. 6. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 5 – 31. 5. 2020.	најраније 20. 6. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 5 – 31. 5. 2020.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 5 – 31. 5. 2020.	15. 6. 2020.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу, које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 5 – 31. 5. 2020.	30. 6. 2020.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 5 – 31. 5. 2020.	15. 6. 2020.	Члан 22. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање
Предузетницима који користе фискалне погодности по основу Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору („Сл. гласник РС", 54/2020 и 60/2020) одлаже се мајска аконтација доприноса на приходе од самосталне делатности до предаје коначне пореске пријаве за порез на приход од самосталне делатности за 2020. годину			

Закон о туризму			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Боравишна такса	16. 5 – 31. 5. 2020. 1. 6 – 15. 6. 2020.	5. 6. 2020. 20. 6. 2020.	Боравишна такса за сваки дан боравка у угоститељском објекту

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС", бр. 18/2016; аутентично тумачење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан у коме орган не ради, рок истиче кад протекне први наредни радни дан.

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ

ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси:
НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

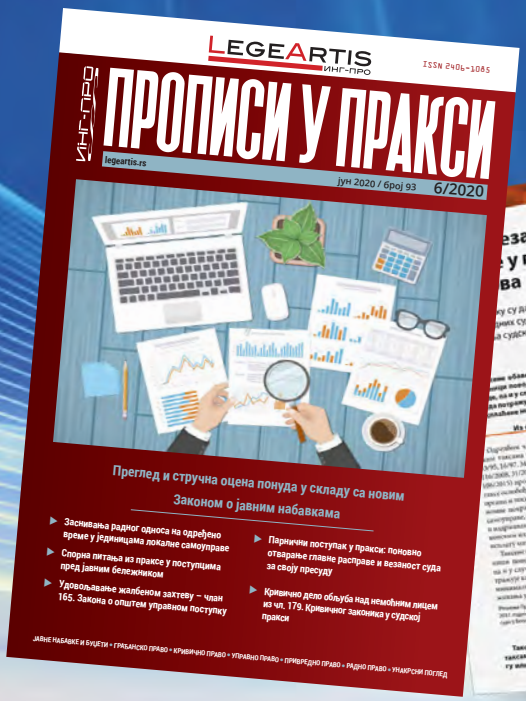

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА